

Burgerinspreekrecht voordracht 12-06-2024

Beste raadsleden, publiek hier aanwezig in deze zaal als ook in de 2^e zaal en uiteraard ook alle mensen thuis die via de livestream meeluisteren,

Allereerst roep ik graag nog even de raadsvergadering van 15 mei in herinnering, want wat was dat een feest voor de democratie. De raadszaal tot de nok gevuld vol met betrokken burgers. Zo zien we het graag, stelden we gezamenlijk met elkaar vast. De aanleiding was en is nog steeds minder feestelijk, want heeft betrekking op **6300** van gedaante verwisselde **lantaarnpalen** die ons opeens niet alleen meer van licht voorzien maar ook tal van technische snufjes op ons los kunnen laten. Daar wilde ik het fijne van weten en daarom heb ik in 2022 een WOB verzoek ingediend. De opbrengst daarvan stelt teleur. Ik had net zo goed destijds wikipedia kunnen raadplegen waarop ik dan had kunnen lezen onder tabblad geschiedenis dat gemeente Renkum in 2021 uitgeroepen zou worden, is inmiddels geschiedenis, tot **1^e smartcity van Europa**, wat betekent dat in de palen modules kunnen worden geïntegreerd voor **elektrisch laden, Internet of Things, Omgevingswetsensoren (geluid, geur, fijnstof, etc), camerabewaking WiFi en 5G**, waarbij de palen - staat erbij, verzin ik niet – uitermate geschikt zijn om als telecommunicatie antennemast te fungeren, alsof ze, zou je bijna zeggen, speciaal met het oog op dat doel zijn gefabriceerd. Een en ander, en dat is opmerkelijk te noemen, is dus wél op wikipedia gepubliceerd, maar niet met de burgers gecommuniceerd.

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Renkum_\(gemeente\)#Geschiedenis](https://nl.wikipedia.org/wiki/Renkum_(gemeente)#Geschiedenis)

In 2021 wordt Renkum de eerste [smart city](#) van Europa door het plaatsen van slimme lantaarnpalen die ook gebruikt kunnen worden voor het opladen van elektrische auto's^[3]

(3) <https://primevestcp.com/nl/tag/slimme-stad/>

Geen wonder dan ook dat er vragen, vragen en nog eens vragen zijn die beantwoording behoeven. De gemeente geeft die niet, terwijl het wel ergens over gaat want onze **privacy, veiligheid en gezondheid** staan op het spel. Daar mag niet mee gesold worden. Daarom dat er openheid van zaken dient te worden gegeven over de afspraken die de gemeente met commerciële partijen heeft gemaakt en wat de waarborgen zijn die daarbij zijn ingebouwd. Wat daarbij opbreekt is dat de gemeente toen zij op 19-1-2019 aan de raad voorgesteld heeft geheimhouding op de contracten te leggen het volgende heeft toegezegd:

ik citeer:

“Zodra de gunning definitief is, betrekken we onze inwoners en ondernemers. We gaan, daar waar dit speelt, gezamenlijk met deze partijen kijken wat de wensen zijn ten aanzien van Smart City.”

Maar, en dat is best kwalijk, de toezegging om de burgers te betrekken, is zij niet nagekomen, totaal niet, terwijl zij zegt er zoveel waarde aan te hechten om als betrouwbare partner te boek te staan. Tot op de dag van vandaag moet ik het met kruimels informatie doen.

Over kruimels gesproken. Inmiddels weet ik dat er **camera's** hangen bij Hartenstein, **geursensoren** (hebben ge)hangen bij Parenco (wist niet eens dat dat bestond, dat wordt nog wat in het kader van een CO2 systeem), lussen over wegen zijn gelegd voor verkeerstellingen, **ANPR camera's** (kentekenplaatherkenning/wifi-tracking) door de gemeente Arnhem in onze gemeente zijn opgehangen, huh hoezo, wat heeft de gemeente Arnhem in onze gemeente te zoeken (voorboede voor herindeling?) en is er verder in een gesprek met de gemeente gezinspeeld op **fijnstofmeters**, die er in een gemodelleerde werkelijkheid toe kunnen leiden dat wij onze auto's aan de kant moeten zetten, willen wij dat?, en op **drones**, waarbij ik er op wil wijzen dat die bv in België ingezet zijn bij handhaving coronamaatregelen gedurende lockdowns, willen wij dat? Daarnaast heeft de gemeente in de notitie die bij de vergaderstukken is bijgesloten aangegeven dat zij kijkt naar **sensoren** die **geluid** kunnen horen en naar sensoren die aan kunnen geven dat **prullenbakken** vol zijn.

Daarbij moet opgemerkt worden dat het smartcity-concept niet alleen betrekking heeft op palen waar we het nu de hele tijd over hebben, maar ook op **slimme verkeerslichten en slimme zebra's**. Degenen die om zich heen kijken in de gemeente, weten dat die ruim aanwezig zijn. Daarover rept de gemeente echter met geen woord. Zij had mijn WOB verzoek in de ruimste zin van het smartcity-concept dienen op te vatten, maar heeft zich tot de palen beperkt. Daar zal wellicht dus nog een WOB verzoek aan te pas moeten komen.

Al deze smartcitytoepassingen (camera's, geursensoren, ANPR camera's, slimme verkeerslichten en slimme zebra's), die er al zijn en de toepassingen die er nog gaan komen, dienen **AVG proof** te zijn (daar is strenge wetgeving voor). Ook dient er voor elke toepassing afzonderlijk een uitgebreide risico-analyse te worden opgesteld, een zogeheten **DPIA** (staat voor data protection impact

assessment). De gemeente moet daarin bijvoorbeeld ook noodzaak, grondslag en doel opnemen. **Vraag aan de raadsleden is of dat ook is gebeurd?**

De **Autoriteit Persoonsgegevens**, dat is de autoriteit die bevoegd is fikse boetes aan gemeentes uit te delen als zij privacy-technisch over de scheef gaan en dat ook doet, waarschuwt voor het gevaar dat we afkoersen op een surveillancestaat. Het baart haar zorgen dat het bewustzijn over privacy en dus ook veiligheid bij gemeentes nogal te wensen overlaat. Ik deel die zorg.

(Uit: Onderzoeksrapport bescherming van persoonsgegevens in de ontwikkeling van Nederlandse Smart Cities, Autoriteit Persoonsgegevens:

“Het gevaar bestaat dat we naar een surveillancemaatschappij gaan waar je niet meer ongedwongen op straat kunt lopen.”

Andere vraag, heeft de gemeente een **Functionaris Gegevensbescherming** (FG) in dienst? Dat zou wel moeten, dat is iemand die een onafhankelijke controlerende functie heeft, niet te verwarren met een privacy officer die het beleid vormgeeft.

Wat ik verder begrijp is dat de gemeente de constructie toepast dat zij ruimte op de palen verhuurt aan degene die daar wat in of aan wil hangen, dat zij daarbij het standpunt inneemt dat zij geen eigenaar is of wordt van de data die dat oplevert, omdat zij - zoals zij zelf zegt - daar geen verstand van heeft en ook de beveiliging daarvan niet kan garanderen. Echter, de gemeente is verantwoordelijk voor **naleving AVG**, dient een **DPIA** op te stellen, heeft een **verantwoordingsplicht naar de burgers, dient de burgers een gelijkwaardige plek aan tafel te geven, te betrekken en naar hun mening te vragen**. Zij kan zich dus niet aan de zijlijn opstellen.

(Uit: Onderzoeksrapport bescherming van persoonsgegevens in de ontwikkeling van Nederlandse Smart Cities, Autoriteit Persoonsgegevens (AP):

“Om de controle op de inzet van smart city-toepassingen een meer democratische inbedding te krijgen, waarbij burgers (indirect) zeggenschap krijgen, ziet de AP een belangrijke taak weggelegd voor de gemeenteraad en het college, alsmede voor ambtenaren om burgers en inwoners van smart cities te betrekken de inzet en besluitvorming van smart city-toepassingen.”

Ook de **raad** dient volgens de Autoriteit Persoonsgegevens **in actie** te komen, want zij dient een **tegenmacht** te vormen, omdat gemeenten zelf te snel geneigd zijn in zee te gaan met leveranciers van zgn ‘mooie’ oplossingen. Geadviseerd wordt daarbij dat de raad zich daarin laat **bijstaan door** zelf in te schakelen

deskundigen, suggestie mijnerzijds: Privacy First. Ook kan zij zich wenden tot de Functionaris Gegevensbescherming.

Uit: Onderzoeksrapport AP:

“6.3.1 Rol gemeenteraad en college

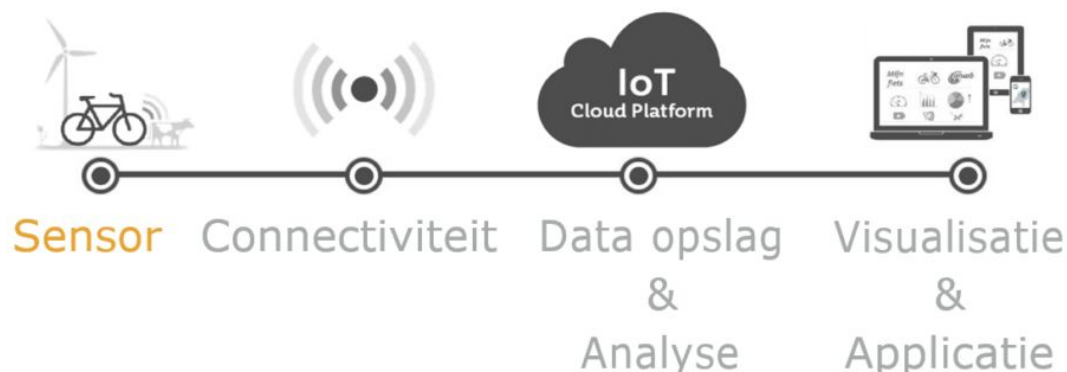
(...)

We merken op dat smart cities nog niet binnen alle gemeenteraden op het netvlies staan. Digitalisering en de maatschappelijke impact daarvan vormen zelden onderwerp van gesprek.²¹ Het gebrek aan kennis bij raadsleden draagt daar niet aan bij. Daar waar gemeenteraden onvoldoende op de hoogte zijn van de specifieke kenmerken van smart cities en de relatie daarvan met de AVG, kunnen ze niet altijd de juiste vragen stellen.”

Gerealiseerd bij dit al moet worden dat bedrijven met sensoren **data** verzamelen die met behulp van **Internet of Things** naar het internet worden gezonden, opgeslagen worden in een **cloudsysteem** en vervolgens geanalyseerd worden en zelfs, zo heb ik in WOB stukken gelezen, van de gemeente onder voorwaarden **vermarkt mogen worden**. Bij elke stap worden er giga privacy- en veiligheidsrisico's genomen, waar de gemeente niet voor instaat.

Uit: <https://privacyfirst.nl/artikelen/debatavond-over-het-internet-of-things-verslag/> :

de 4 IoT bouwstenen

- het begint altijd bij een **sensor**, die iets meet in de fysieke werkelijkheid (wat ook 'een knopje' zijn, waarvan gemeten wordt of dat aan of uit staat);
- via een bepaalde vorm van **connectiviteit** (draadloos en/of via een kabel) gaan de data van de sensor naar het internet;
- ergens op het internet (op het 'IoT cloud platform') vindt **data-opslag & analyse** van de data plaats;
- tenslotte wordt – bij **visualisatie & applicatie** – het resultaat van de analyse gepresenteerd aan de gebruiker, die er vervolgens iets mee kan doen.

Ook onze **gezondheid** is in het geding. Op **25 juni** worden **hoge 5G frequenties** geveild.

5G-veiling start op 25 juni

Nieuwsbericht | 28-05-2024 | 10:00 Rijksinspectie Digitale Infrastructuur

Het laat zich aanzien dat de **small cells** (5G antennes die een fijnmazig netwerk nodig hebben, reden waarom telecomaانبieders op de palen azen) vanaf **augustus** in de palen worden gehangen. Een andere autoriteit, **de gezondheidsraad**, heeft over de invloed van 5G frequenties op de gezondheid gerapporteerd dat dit nog niet onderzocht is (een experiment), dat de daadwerkelijke gezondheidsrisico's niet bekend zijn en dat de samenhang tussen 5G frequenties en gezondheidsschade niet is aangetoond maar voor bv kanker, verminderde mannelijke vruchtbaarheid, slechtere zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen niet valt uit te sluiten

Zie link: <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/09/02/5g-en-gezondheid>

Je vraagt je in gemoede af wat er vandaag de dag gebeurd is met het **voorzorgsbeginsel**: bij twijfel niet doen.

Waar u niet over hoeft te twijfelen beste raadsleden is dat de geheimhouding van de contracten af moet, omdat het de **hoogste tijd** is voor **transparantie**, ook wat betreft de stukken uit de **dialoofase** die de gemeente achterhoudt (waarom houdt ze die achter?), want in die fase heeft de gemeente aan de bedrijven die het smartcityproject uitvoeren opening van zaken gegeven met betrekking tot de door haar gewenste functionaliteiten, waar de bedrijven ook met smart op zaten te wachten want anders konden ze hun businessmodel niet opstellen. Transparantie is ook van belang voor de overige smartcitydragers in het straatmeubilair, zoals verkeerslichten, zebra's,abri's, prullenbakken.

Op de raadsvergadering van 15 mei jl. pleitte wethouder Maouche er nog voor om de geheimhouding van alle documenten af te halen, Terecht en

lovenswaardig, maar waarom handhaaft hij en het college de geheimhouding dan toch? Niet consistent.

De gemeente baseert zich blijkens de voor deze vergadering ingestuurde documenten niet langer op de Aanbestedingswet maar op **artikel 5.1 Woo**. Er zou volgens haar sprake zijn van concurrentiegevoelige informatie die vertrouwelijk is verstrekt. **Vertrouwelijkheid is geen absolute weigeringsgrond. Die speelt alleen een rol bij bedrijfs- en fabricagegegevens**, zijnde een begrip dat volgens vaste rechtspraak [ECLI:NL:RBZWB:2023:5763, Rechtbank Zeeland-West-Brabant, AWB- 22 4551 \(rechtspraak.nl\)](https://www.rechtspraak.nl/ECLI:NL:RBZWB:2023:5763) restrictief moet worden uitgelegd in de zin dat daarvan slechts sprake is **voor zover uit die gegevens wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid mbt de afzet van producten of de kring van afnemers en leveranciers**. Er kan dus niet met een zwaai naar dit artikel hele documenten van tafel geveegd worden, het moet gaan om de gegevens in die contracten, die moeten stuk voor stuk beschouwd worden. Wij vragen niet om dergelijke wetenswaardigheden. Er staat dus niets aan openbaarmaking in de weg. Daarbij kan en dient ook vrijgegeven te worden of de camera's, zoals die in Amsterdam, van Chinese makelij zijn, want die moeten nu alle 1280 vervangen worden.

Verder wil ik u het oordeel 8-3-2023 (ECLI:NL:RVS:2023:489) van de hoogste rechter op dit gebied, de **Raad van State**, niet onthouden. Die heeft in 2023 geoordeeld dat bij de overheid berustende informatie **in beginsel openbaar** is omdat het bijdraagt aan het **maatschappelijk debat**, dat het de **transparantie** en het **toezicht op de overheid vergroot**, dat **openbaarmaking van tot bedrijven herleidbare informatie weliswaar tot reputatieschade en financiële schade kan leiden maar dat een en ander onvoldoende is om openbaarmaking tegen te houden**.

Need I say more, dacht het niet. Neem uw verantwoordelijkheid, maak uw afweging, laat u niet ringeloren door de gemeente en hef de geheimhouding op, al was het maar om te voorkomen dat de gemeente zich in een voorkomend geval, bv in geval van oplegging van een boete door de Autoriteit Persoonsgegevens – en dat is meer iets waar de raad zich zorgen over zou moeten maken – , achter u verschuilt.

Ik wens u wijsheid toe.